

Student als Persoonlijk Assistent van Leraren

Sinds 1 januari 2009 kunnen scholen een PAL-stimuleringsbijdrage (Persoonlijk Assistent Leraren) aanvragen bij het PAL-informatiepunt van Platform Bèta Techniek en het SBO (Sectorbestuur Onderwijsarbeidsmarkt). De stimuleringsbijdrage is bedoeld om de inzet te bevorderen van studenten uit het hoger onderwijs in het vmbo, havo en vwo, voor Nederlandse taal, rekenen en bètatechniek. In dit PAL-journaal leest u hoe vmbo-scholen PAL-studenten inzetten. Speciale aandacht gaat uit naar vrouwelijke bèta-PAL-studenten. Waarom kunnen juist zij ook interessant zijn voor uw school? Meer informatie over de regeling, voorwaarden en tips vindt u op www.PAL-informatiepunt.nl.

Dankbaar werk

Giske Lagerweij, vijfdejaars studente Toegepaste Wiskunde aan de Universiteit Twente, begeleidt vmbo-leerlingen bij wiskunde, en af en toe bij natuur- en scheikunde.

Gerrit Telman, docent wiskunde: "We zijn ertoe overgegaan om deze twee PAL-studentes aan te trekken omdat we te weinig tijd bleken te hebben in onze lesroosters om aan alle behoeften van de leerlingen te voldoen. De PAL-studentes nemen ons veel werk uit handen, zoals het geven van bijlessen aan leerlingen, het schrijven en herschrijven van proefwerken en het verwerken van allerlei gegevens in de computer. Ze zijn enorm handig met de computer, en daarmee kunnen ze veel collega-docenten ook ondersteunen. Wij zien ze als handige assistentes voor ons werk; en zij zien het als een welkome aanvulling op hun ervaring. De belangrijkste eigenschap die een PAL-student op het vmbo moet hebben, is volgens ons geduld. Ze moeten in staat zijn de vertaalslag te maken van vwo-denken naar vmbo-denken, en dat hebben ze aardig onder de knie."

Zelfstandig

"Daarnaast is zelfstandigheid een belangrijke eigenschap. We hoeven ze niet aan het handje mee

te nemen; ze zoeken zelf hun werkzaamheden op en voeren die goed uit. Mochten ze zelf met bijvoorbeeld een hertentamen op de universiteit zitten waardoor ze werkzaamheden bij ons moeten verschuiven, dan regelen ze dat helemaal zelf. Met de universiteit, waar ze zelf ook verantwoording afleggen over hun werk, houden we contact over hun ervaringen en vorderingen. En natuurlijk is er tussen hen en ons ook regelmatig contact en

afstemming over het werk en de voortgang. Als docent ben en blijf je immers eindverantwoordelijk. We hoeven ons ook geen zorgen te maken over hun autoriteit want bij ons geldt: bijles en begeleiding moet je verdienen. En dat beseffen de leerlingen maar al te goed. Daarnaast zijn ze een enorme bron van kennis en hulp voor de leerlingen. Deze PAL-constructie komt ons heel goed uit; we zijn er heel tevreden mee!"

Stimuleringsbijdrage PAL? Dat kan t/m 30 september 2010!

U kunt uw aanvraag indienen bij het PAL-informatiepunt via het formulier op www.PAL-informatiepunt.nl. Het PAL-informatiepunt kan u ook helpen bij het vinden van PAL-studenten. Meer informatie bij projectleider Joanne Kuipers: info@PAL-informatiepunt.nl en tel: (070) 311 97 56.

Toekomst als bèta

Nina Sneeboer begeleidt als bèta-PAL-studente leerlingen op het Da Vinci College in Leiden bij een speciaal project BètaMavo voor de derde en vierde klas vmbo-tl. Het project laat leerlingen zien wat een bètatechnische opleiding en loopbaan kunnen inhouden.

Nina Sneeboer: "Veel vmbo-tl leerlingen hebben geen beeld van wat ze zouden kunnen met bèta. In het BètaMavo project krijgen ze in de derde klas vier keer een projectweek en twee uur per week BètaMavo-lesuren, die zijn afgestemd op de projectweken. Tijdens de projectweken doen leer-

lingen een week lang een ministage bij een technisch bedrijf. Daardoor zien ze in de praktijk wat ze eerder op school hebben geleerd. En het geeft ze beter inzicht in hun verdere loopbaan- en opleidingsmogelijkheden. Dit jaar zijn de stages bij een bouwer van luxe zeejachten, een installatiebedrijf,

een elektrotechnisch bedrijf en een werktuigbouwkundig bedrijf."

De tweedejaars studenten werktuigbouwkunde aan de Technische Universiteit Delft: "Dit schooljaar zijn we met drie bèta-PAL-studenten begonnen met het BètaMavo project. Later kwamen er nog twee bèta-PAL-studenten bij. We hebben veel vrijheid bij het vormgeven van de lessen. Ik gebruik regelmatig materiaal of voorbeelden vanuit de universiteit. Juist dat praktische is goed om kennis over te brengen, heb ik gemerkt. Ook moet je leren hoe je een les moet beginnen: heel ordelijk. Want als je rommelig begint, verloopt het hele uur rommelig."

Het helpen van jongere leerlingen is haar niet vreemd. Toen ze zelf op de middelbare school zat heeft ze, samen met een docent, al bijlessen wiskunde gegeven. In zekere zin fungeert ze als rolmodel voor de meisjes op school. "Vaak vragen ze juist aan mij bepaalde dingen waar ze mee zitten; de drempel is bij mij lager dan bij mannen. Ook het feit dat ik als vrouw een technische studie ben begonnen, telt mee. Sommige meisjes vragen me naar mogelijkheden voor vervolgonopleidingen; dat vind ik heel positief. En ik vraag de meisjes ook hoe zij hun toekomst zien. Ik vind het heel leuk werk, en als ik het volgend jaar met mijn studie kan combineren, wil ik het graag weer doen."

Meisjes vinden het prachtig

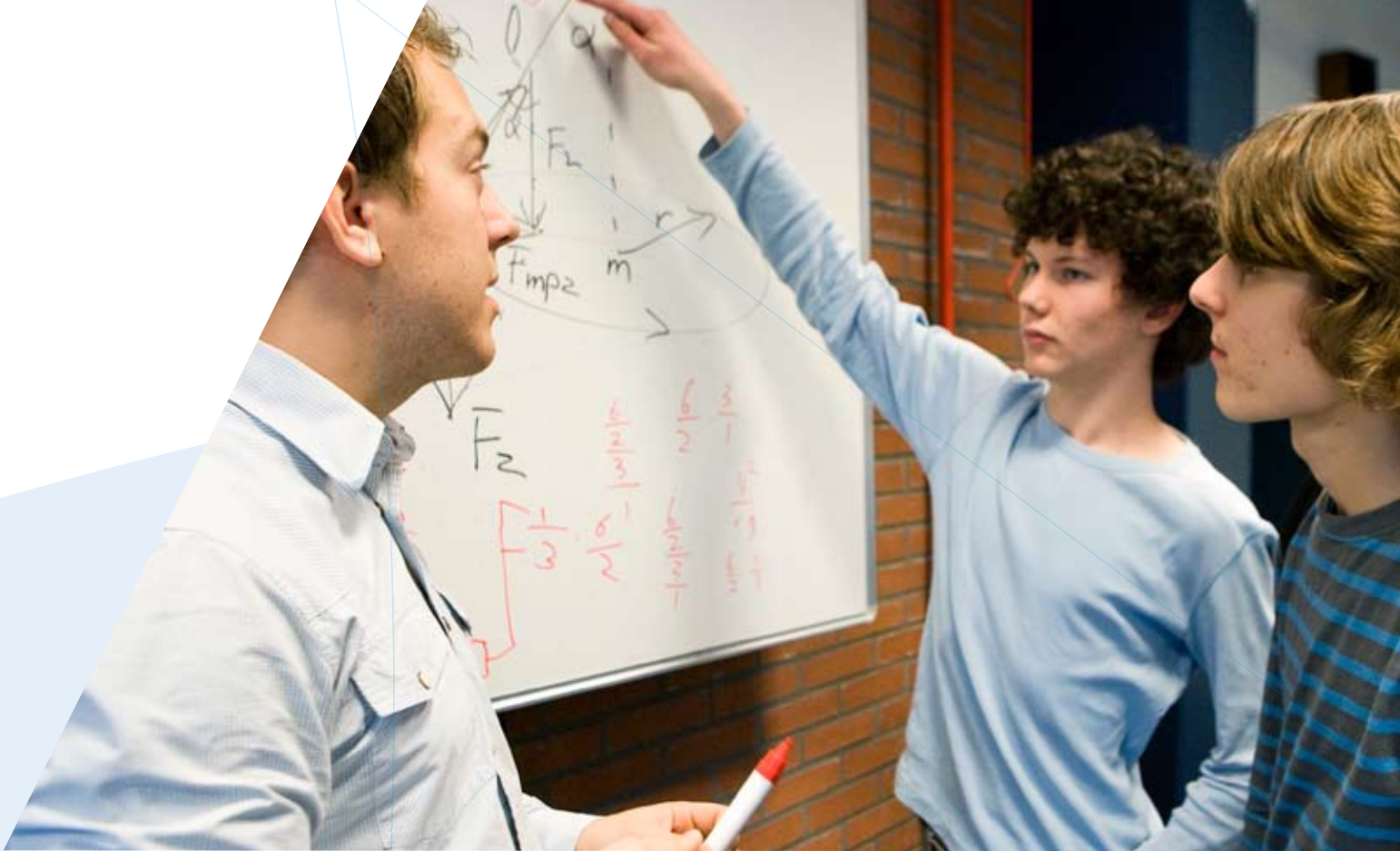
Mariëlla van Driel, teamleider bovenbouw op het Da Vinci College, coördineert de PAL-studenten die het BètaMavo-programma begeleiden. Voor het Da Vinci betekenen de studenten extra capaciteit om nieuwe lesprogramma's vorm te geven, en een praktische link naar de werkelijkheid van de buitenwereld.

Mariëlla van Driel: "Wij hadden als docenten niet voldoende tijd om de modules voor het BètaMavo-programma, dat we dit schooljaar wilden laten beginnen, te schrijven. In mei vorig jaar, toen we het programma aan het voorbereiden waren, viel het PAL-journaal in de bus met de voorbeelden van hoe PAL-studenten konden worden ingezet. Eén telefoontje naar een bemiddelingsbureau voor PAL-studenten was voldoende (zie PAL-informatiepunt.nl

voor contactinformatie). De studenten waren erg enthousiast om ermee te beginnen, en dat zijn ze nog steeds. Ze begeleiden de leerlingen bij de stage bij een bedrijf. En samen met de docenten en de leermeesters van de bedrijven werken ze aan de modules. Bij de scheepbouwer hebben leerlingen een relatiegeschenk gemaakt in de vorm van een metalen bootje. Omdat de console ervan van plexiglas is, kun je de inwendige elektrotechniek zien.

Het slijpen en spuiten van het bootje hoorde ook bij de taken van de leerlingen. Ze hebben verder lopende robotjes gemaakt, een kraan die zonder aanvoer toch water geeft, en een lamp die op afstrand aan en uit te doen is. Na afloop mochten de leerlingen de objecten mee naar huis nemen.

Ik denk dat het PAL-werk leerzaam is voor studenten. Ze leren lesgeven, ze leren dat er van een docent, en dus ook van hen, een voorbeeldgedrag verwacht wordt. Onze school zocht vorig jaar bewust naar vrouwelijke studenten, met een voorbeeldfunctie voor leerlingen. Het werkt: ik merk dat de meisjes het prachtig vinden dat een oudere meid een technische studie doet en zich ermee tussen de mannen kan handhaven!"

Welkome aanvulling

Fokke Morssink is docent wis- en scheikunde, en de begeleider van PAL-studente Giske Lagerweij (zie pagina 1). Voor hem en zijn collega's zijn de PAL-studenten een zeer welkome aanvulling op de (krappe) lescapaciteit.

"Onze school werkt dit jaar voor het eerst met PAL-studenten", vertelt Morssink. "En dat bevalt heel goed. We hebben er maar een paar, maar we zouden er zo wel tien kunnen plaatsen. We zitten voor de lesondersteuning wat krap in ons jasje, om het zo maar te noemen, dus de PAL-studenten komen ons heel goed uit."

"Een PAL-student geeft bij ons vooral individuele begeleiding"

Individuele begeleiding

"Een PAL-student geeft bij ons vooral individuele begeleiding", legt hij uit. "Hij of zij kan dus prima tegemoet komen aan al die extra vragen die leerlingen hebben. Je zegt immers geen 'nee' tegen een leerling

die een aanvullende behoefte heeft aan begeleiding. Nu kunnen dat soort vragen door de PAL-studenten worden opgevangen. We hadden dit jaar bijvoorbeeld een meisje dat aan het revalideren was van een auto-ongeluk. Om haar wiskundeniveau op te halen, kreeg ze begeleiding van een onze PAL-studenten voor wiskunde."

Volgens Fokke Morssink zijn de PAL-studenten veelal goed didactisch onderlegd: "Daardoor scheelt hun inzet ons docenten een slok op een borrel. Bij een plotselinge uitval van een leraar is het afgelopen jaar, onder begeleiding van een docent, ook een serie lessen door een PAL-student overgenomen. Niet alleen betekenen ze iets in de lesbegeleiding, ze gaan ook in op vragen van leerlingen over vervolgopleidingen en mogelijkheden. PAL-studenten zijn echt van meerwaarde."

Tips bij inzet bèta-PAL-studenten

1. Laat bèta-PAL-studenten leerlingen de breedte zien van bètatechniek. Veel leerlingen, en zeker meisjes, hebben hierbij vaak de oude maakindustrie voor ogen. Laat hen vertellen dat het in en na een opleiding in het hoger onderwijs (vooral) ook gaat om ontwerpen, ontwikkelen en managen.
2. Laat ze iets vertellen over hun eigen schoolloopbaankeuzes, zeker bij contact tussen vrouwelijke bèta-PAL-studenten en vrouwelijke leerlingen.
3. Houd er rekening mee dat meisjes ten aanzien van bètatechniek en lager zelfbeeld en minder zelfvertrouwen hebben dan jongens. Meisjes en jongens hebben wel evenveel talent: hun prestaties voor wiskunde zijn gelijk en voor natuurkunde bijna gelijk.
4. Benadruk niet dat een bètatechnische opleiding moeilijk is. Meisjes haken dan meteen af. Een bètatechnische opleiding moet studeerbaar zijn met voldoende voor de exacte vakken.

Huiswerkbegeleiding:

Vijf PAL-studenten per dag

Het Augustinus College in Amsterdam werkt sinds begin dit schooljaar met meerdere PAL-studenten. Docente Marjorie Esajas is erg enthousiast over hun inzet.

Wat was het argument om PAL-studenten aan te stellen? "We wilden een goed opgezet huiswerk begeleidingssysteem in werking stellen. Maar dat moest wel een systeem zijn dat ook nog eens professioneel en betaalbaar is. Door PAL-studenten hiervoor in te zetten, konden we aan deze eisen tegemoet komen. We hebben er meerdere kunnen plaatsen en werken met maximaal vijf PAL-studenten per dag."

Wat doen deze PAL-studenten precies? "Ze geven huiswerkbegeleiding, verzorgen bijspijkerlessen, geven bijles en verzorgen de individuele hulp aan leerlingen. Zo kunnen we tegemoet komen aan de

behoeftes die de leerlingen hebben. De ene leerling heeft namelijk individuele begeleiding nodig; voor een ander is het beter om in een klein groepje te werken. De leerlingen kunnen ook switchen van de ene soort begeleiding naar de andere. Omdat we het nu allemaal onder eigen beheer hebben, werkt dat heel efficiënt. De leerlingen varen er wel bij!"

Hoe krijgen de PAL-studenten de noodzakelijke begeleiding en/of feedback? "Ze krijgen via het studentenbemiddelingsbureau trainingen en gezamenlijke evaluatiemomenten. Zo kunnen ze niet alleen goed voorbereid beginnen aan hun taken, maar ook

tijdens de rit hun werkwijze bijstellen. PAL-studenten leren met en van elkaar door hun leservaringen. Het is een 'systeem' van voortschrijdend inzicht. Ook hebben we een duidelijk communicatiesysteem op school waardoor we de voortgang en de prestaties van de PAL-studenten goed kunnen monitoren en bijsturen, als dat nodig is."

"Zowel kinderen, leraren als ouders zijn heel tevreden"

Waaruit blijkt dat het goed bevalt met de PAL-studenten? Marjorie Esajas (lacht): "Dat is eenvoudig! Het feit dat zowel kinderen, leraren als ouders heel tevreden zijn!"

Het PAL-informatiepunt helpt u graag!

Al bij de inzet van PAL-studenten voor 0,1 fte komt u in aanmerking voor een PAL-stimuleringsbijdrage! U kunt een aanvraag indienen via het formulier dat staat op www.PAL-informatiepunt.nl. Het invullen van het formulier kost weinig tijd en heeft u zo gedaan. Het PAL-informatiepunt beantwoordt graag al uw vragen en kan u ondersteunen bij het vinden van een PAL-student en de administratieve afhandeling. Ook zijn wij geïnteresseerd in uw mening en suggesties! U kunt altijd contact opnemen met de projectleider Joanne Kuipers via info@PAL-informatiepunt.nl of telefoonnummer (070) 311 97 56.

platform
Bèta Techniek

sbo

Sectorbestuur
Onderwijsarbeidsmarkt

Uitgave Platform Bèta Techniek

Lange Voorhout 20, 2514 EE Den Haag
Postbus 556, 2501 CN Den Haag
T (070) 311 97 11
F (070) 311 97 10
info@platformbetatechniek.nl
www.platformbetatechniek.nl

In samenwerking met het SBO

Lange Voorhout 13, 2514 EA Den Haag
Postbus 556, 2501 CN Den Haag
T (070) 376 57 70
F (070) 345 75 28
sbo@caop.nl
www.onderwijsarbeidsmarkt.nl
Contactpersoon: Martijn Langejans

Colofon

Projectleider

Joanne Kuipers

Eindredactie

Brechje Hollaardt
Hypertekst en Communicatie, Arnhem

Teksten

Frank Thooft, Brechje Hollaardt, PAL-informatiepunt

Foto's

John Voermans, VVB Foto, Arnhem, Hans van Oostrum

Vormgeving

Ambitions, 's Hertogenbosch

Druk

Henk Grafimedia Center